

Inhoud

- 1 Het nadeel van wit 9
- 2 De Kimbe Queen 17
- 3 Chequeboekdiplomatie 41
- 4 Een middag bij de ex-kannibalen 53
 - 5 Don Quichot en Isaac Wan 75
 - 6 Verloonde onvriendelijkheid 104
 - 7 Coups en andere dromen 123
 - 8 Menselijke kanaries 166
- 9 Koninkrijkjes in de republiek 192
- 10 Live uit de Middeleeuwen! 208
- 11 Miss Tutti Frutti en Miss Mead 240
- 12 Zwemmen met de god van het delen 273
 - 13 Saai is goed 311
- 14 De heilige Jacques en zijn boze familie 341
 - 15 Tegen de wind pissen 376

I

Het nadeel van wit

Voor een reis als deze lijkt een excuus nodig. Zijn er misschien wel meerdere excuses nodig.

Het is niet meer dan een opinie, maar ik heb de indruk dat het met de wereld resoluut de verkeerde kant uitgaat. Wie niet fanatiek, navelstarend, opgefokt kwaad of geveinsd onwetend is, streeft gehaast de leegte na, is ervan overtuigd dat pleisters alle wonden kunnen helen, is versteend in woord en in gedachte, of twijfelt zo hard als een kompas op de pool, bereid overal het noorden te vinden, maar nooit voor langer dan een oogopslag. Het is een wereld waar de verdrukkingszucht zich vervolgd voelen, en de verdrukten smeken om meer ketenen, ketenen voor iedereen, waar de tussengroep zich afvraagt of ze principieel principeloos is dan wel gewoon onverschillig, wie weet tolerant. Het is een wereld waarvan iedereen slechter wordt, zoals dat misschien het geval was ten tijde van de inquisitie of de pest, die elke gedachte naar beneden haalt, die het sap van de inspiratie uit het leven wegzuigt en een schrompelblaas achterlaat. Dommer, verduisterd, belaagd.

Ahum.

Opnieuw, het is niet meer dan een opinie, maar mijn conclusie is dat de wereld een vakantie nodig heeft om zijn goede luim terug te vinden. Zo ver mogelijk weg van bommen, maagzuur en te hernieuwen prescripties van uppers en downers. Bij gebrek aan mogelijkheid om de wereld met vakantie te sturen, stuur ik mezelf op weg.

Maar waar kun je vakantie nemen van de wereld? Waar kun je reizen in afwachting dat het tij keert en de collectieve onzin tot bedaren komt?

Voor ik aan de andere excuses toekom, moet ik eerst de weg vinden, aan de vliegen ontkomen en de hitte overleven.

Dit is mijn introductie tot de paradijselijke Zuidzee-eilanden: Ra-baul, een grotendeels vernietigde stad aan de rand van twee immer dreigende, vaag rokende vulkanen, wegen die voornamelijk uit vulkanische as bestaan, as die opwaait, as die vliegen ertoe brengt zich in haast te vermenigvuldigen, as die vliegen kleverig maakt en zwaar, as die maakt dat de vliegen een toontje lager brommen en brommen met een lichte hoest. De vliegen zijn verzot op mij, of op het zweet dat in de ochtend gutst terwijl zich boven mijn hoofd onweerswolken vormen.

Het ene aspad lijkt op het andere. De paden verdwijnen tussen struikgewas of bananenvelden, en al gauw ben ik het spoor bijster. Een fractie van een seconde overweeg ik op mijn stappen terug te keren, wat in theorie mogelijk is want ik kan mijn spoor van voetafdrukken volgen. Een fractie van een seconde overweeg ik maar niet aan deze reis, een eilandentocht, te beginnen. Zoveel onooglijke eilanden in een zee van irrelevantie.

Ik strompel verder door de as. Dat is uiteindelijk de bedoeling als je aan de wereld wilt ontsnappen: dat je in de irrelevantie belandt. Een zee van irrelevantie.

De geschiedenis van dit gebied is rijk, en op een eiland dat als New Britain bekendstaat, opvallend Duits getint (de eerdere naam was Neu Pommern, en de archipel waarvan New Britain het belangrijkste eiland is, wordt nog altijd naar Bismarck vernoemd). Niet ver hiervandaan kwam bijna honderd jaar geleden een commune van Duitse naaktlopers tot voorzichtige bloei, alvorens de leden, die kokos en zon wisten te vermengen tot religie en economie, van verveling of honger omkwamen – enkele uitzonderingen kwamen karikaturaal genoeg aan hun eind toen een vallende noot hun middagdutje verstoorde.

Nog dichterbij ligt het graf van queen Emma, half Samoans, half Amerikaans, wulps en wereldwijd handelaar in, ook al, kokos, zo vaak in onmogelijke relaties verwickeld dat ze er een reputatie aan overhield. Ze besteedde haar laatste cent aan onmogelijke venten. Die Emma, zelfverklaarde koningin, soms oorlogsgodin, soms guerrillaleider, was een oefening in verval, van beeldschoon meisje belaagd door kandidaat-minnaars veranderend in een volvette matrone die nog moeizaam haar oogappels binnen handbereik wist te houden.

Om diverse restanten van Japans oorlogstuig terug te vinden moet ik zelfs niet van mijn paden treden – die liggen gewoon naast de weg, dof metaal, ternauwernood geroest, onder de onvermijdelijke laag as, wijzend op een zekere traagheid in het ruimtelijk beheer.

Al die geschiedenis kan me momenteel gestolen worden. Zoals de nog spectaculairder prehistorie, waarbij Polynesiërs, 's werelds indrukwekkendste reizigers, misschien vijfendertighonderd jaar geleden, in deze omstreken, in dit gebied met verwarrende paden, hun vertrekpunt gevonden hebben voor tochten die hen over duizenden jaren over vele duizenden kilometers onbekende oceaan zouden voeren.

Het is trouwens enigszins frustrerend om terug te denken aan staaltjes van grandioze navigatie terwijl ik zelf na nog geen halfuur wandelen elk gevoel van richting kwijt ben.

Plots hoor ik, achter bomen, een auto tuffen. Eer ik zelf aan de achterkant van die bomen geraak is de auto, of misschien vrachtwagen, alweer verdwenen. Maar ik ontwaar drie vrouwen die ook op stap zijn, naar valt te veronderstellen mét kennis van zaken, en in ieder geval over een breder pad.

Ze houden ongedwongen halt, bekijken me van kop tot teen, *betel* kauwend, bloedkleurige fluimen uitspuwend, rode tanden bloot lachend, dan elegant een rode speekselstraal producerend. *Pfivuit*.

‘Wauw,’ zegt er een, half bewonderend, half meewarig: ‘Jij zwéét!’

Haar vriendin knakt een blad van een bananenplant en begint me koelte toe te wuiven: ‘Jungle airco.’ De eerste slaat met haar zweetdoek naar vliegen die blijkbaar mijn rug bevolken.

‘Vreemd,’ vindt de eerste, ‘hoe de vliegen jou verkiezen boven ons.’

‘Ik heb gehoord,’ zegt de derde, ‘dat een wit vel onder de zon vreemde reacties vertoont. Maar zo zweten? Ben je onwel? En wat zoek je?’

Ik ben op weg naar Matupit, leg ik uit, een dorp aan de oceaan, en hoewel dicht bij een van de twee spuwende vulkanen gelegen, min of meer gespaard voor recente ravage. Het dorp, is me gezegd, ziet er nog ongeveer uit als een nederzetting van vijfendertighonderd jaar geleden.

‘Wauw,’ zegt de eerste vrouw opnieuw – ze heet Nossy, en ze is maar matig tevreden met mijn uitleg. Ze woont namelijk in Matupit.

‘Je staat er niet bij stil dat je dorp zo ouderwets is.’

De drie vrouwen laten bewust de zeldzame auto’s passeren, zeggen ze, omdat ze hun terugtocht willen rekken, omdat ze de tijd die ze in hun dorp spenderen willen beperken.

‘Zo voel ik me soms,’ zegt Carlyne, die haar bananenblad heeft doorgegeven aan de derde, Jubilee. ‘Alsof ik aan het einde van de wereld leef, en in een andere tijd.’

De drie vriendinnen hebben de markt van Rabaul bezocht, ze wilden hun post ophalen (er was niet één brief), ze hebben sigaretten, betelnoten en vermalen lijnsteen gekocht – dat zijn de dingen die ze in hun dorp niet vinden. Ze stellen voor me te vergezellen, te gidsen zelfs.

‘Het komt door je huid dat de vliegen je zo fel achternazitten,’ oordeelt Nossy, die me opnieuw, voor het goede doel, begint te slaan. ‘Vliegen prefereren blanken.’ Ze ziet voorlopig niet veel voordelen aan witheid. ‘Het voelt... interessant,’ zegt ze, terwijl ze even mijn onderarm uitprobeert. Haar vriendinnen volgen haar voorbeeld.

De god van de absurditeit grijnst nu onverholen: ik zweet als een rund, ben overdekt met allicht honderden vliegen, en word tezelfdertijd door drie vrouwen betast en besnuffeld, de oudste van hen, Nossy, drieëntwintig, en de jongste legaal minderjarig. ‘We hebben al wel witte mensen gezien,’ expliqueert Carlyne, ‘maar we hebben er nog nooit een gevoeld.’ Ze weet niet wat ze van de ervaring moet vinden. Eerder een beetje vies, nat en kil. Ze knijpt in mijn vel, en steekt vervolgens een sigaret op, zonder dat ze de betel uit haar mond verwijderd.

Dan lopen we verder in een al even absurde optocht: ik word ook tijdens de wandeling geslagen en er wordt mij koelte toegewuifd.

De drie leggen me al kuierend hun levens voor. Ze bevinden zich ergens tussen schoolplicht en een onvermijdelijk huwelijk. De vrouwen grappen onder elkaar over minnaars die al dan niet echtgenoten zullen worden, en die voorlopig niet tot hun bed worden toegelaten. Of misschien ook wel – hun gegiechel laat ruimte voor interpretatie.

Ze zijn zorgelijk over het aantal kinderen dat ze op de wereld zullen zetten (liever niet te veel), ze twijfelen aan hun toekomst, die te traag op gang komt en niet zoveel belooft.

Via Matupit, en dat is het enige wat niet-bewoners over het dorp

weten, is het christendom in Papoea Nieuw-Guinea geland. Een Duitse missionaris kwam in het dorp aan land, de bevolking gaf zich zonder veel weerstand over aan het nieuwe geloof.

Wanneer was dat?

‘Heel lang geleden.’ Eind negentiende eeuw, of daaromtrent. ‘Sindsdien is Matupit katholiek.’

De vrouwen maken daar niet meteen iets miraculeus van, maar het moet toch maar lukken dat Rabaul onder het gewicht van meters vulkaanas in elkaar stortte, daar waar Matupit nauwelijks hinder van de recente uitbarstingen heeft ondervonden. De as schoot over Matupit heen.

Rabaul is toch ook katholiek?

‘Ja, maar Matupit was dat eerder.’

Van de andere kant hebben de paters de machtsverhoudingen in het dorp veranderd. Tegenwoordig zijn betel en tabak de aanvaarde vormen van lust. ‘Zelfs kinderen kauwen betel,’ zegt Carolyne, ‘daar krijgen ze een helder hoofd van.’ En zo niet dan helpt het spul om de schooluren door te komen.

Ooit hoorde seks bij die aanvaarde lusten.

En nu niet meer?

‘Niet voor het huwelijk,’ moppert Jubilee. Zij lijkt, hoewel met haar zeventien de jongste van de drie, het dichtst bij zo’n huwelijk te staan.

Aan weerszijden van het pad zien we vrouwen die akkers bewerken en fruit plukken. ‘Het land behoort aan de vrouwen,’ zegt Carolyne, ‘de mannen vissen.’

Vroeger ging het land over van moeder op dochter, maar met de komst van het katholicisme is het aantal kinderen per vrouw toegenomen. Er valt minder te erven, minder te werken. Vroeger stonden mannen te dringen om een vrouw met een flink stuk grond het hof te maken. Tegenwoordig hebben de meeste vrouwen nog heel weinig grond over. We zijn blij met uitwijking – des te meer grond blijft over voor de anderen. Wie kan wijkt uit. Ik zou ook vertrekken mocht de mogelijkheid zich voordoen.’

Ze kijkt halfvragend in mijn richting.

Pfwuit.

‘Boring,’ zucht Nossy ineens, terwijl we Matupit, een dorp van enkele honderden bewoners, bereiken. ‘Er is zelfs geen tv.’

Dat kan ook moeilijk. Er is geen elektriciteit.

Een waterpomp vormt het centrum van de matige activiteit. Kippen en rumoerige honden zorgen voor enig animo.

‘Het enige wat je hier kunt doen, is kinderen maken. Of geen kinderen. *Condom love.*’ De anderen zijn gespeeld verontwaardigd om Jubilees verwijzing naar het in principe onkatholieke condoom, ze houden, ook in principe, hun maagdelijkheid hoog.

We lopen nog een meter of vijftig voorbij de pomp, waar een baai een perfect uitzicht biedt op de Tuvurvur, de actiefste van de twee vulkanen.

Badende vrouwen, nochtans met een doek bedekt, vluchten uit mijn gezichtsveld. Kinderen daarentegen, sommige jongetjes kroezend blond boven heel donker vel, en enkele oudere mannen, komen me bekijken en interpellieren.

Ik neem, tegen de postkaartachtergrond van de vulkaan, foto’s van mijn drie gidsen, die de lippen op mekaar persen in de hoop dat ze zo hun *betelroot* kunnen verbergen.

We hurken op het strand. Een jongetje komt in een kano aangepeddeld. Hij biedt aan me voor vijf kina, bijna anderhalve euro, dicht bij de vulkaan te brengen.

Maar ik verkies het huidige gezelschap.

‘Je hebt gelijk,’ zegt Carolyne, ‘niet veel dingen zijn hier anders dan vijfendertighonderd jaar geleden.’ We proberen ze op te sommen: textiel, mijn uurwerk, schoenen, een plastic fles, pillen. Suikerriet, betelnoten. Sigaretten. Auto’s. De metaaldraad waaraan gevangen vissen worden opgehangen. Transistors.

Een groot verschil breng ik niet ter sprake: de huidige bewoners zijn eerder Melanesiërs, ook fervente reizigers, maar niet verwant met de Polynesiërs die met veel goede wil vanuit deze baai aan hun grandioze tochten zijn begonnen.

Dat laatste kunnen we ons wel voorstellen, dat over deze rustige wateren lange tochten werden gestart. De baai noopt tot reizen. Met wat stevige armen peddel je vanaf dit strand naar het einde van de wereld. De vulkaan is een stoomboot die wacht op passagiers. De eeuwig vet en as spuwende vulkaan is een permanente aansporing om te vertrekken en jezelf elders in veiligheid te brengen.

‘Waarom ben jij hier?’ vraagt Nossy ineens. Ze bedoelt, zegt ze:

‘Het is toch logischer dat wij naar Rabaul trekken, of verder, om daar de moderne tijd te vinden, dan dat jij naar Matupit reist om te vinden wat er vijfendertighonderd jaar geleden misschien was.’ Zij wil geen vakantie van de wereld trouwens, zij wil de hele wereld zien, ze wil eindelijk de saaiheid doorbreken en haar vakantie beëindigen.

‘En waarom denk je dat die reizigers vijfendertighonderd jaar geleden vanuit Matupit aan hun tochten begonnen, en niet vanuit Rabaul?’

Ik heb op deze plek, met een wind die het onweer en de vliegen verdrijft, op een strand met uitzicht, omringd door blonde zwarten en vrouwen die toegeeflijk glimlachen tegen een levenslange achtergrond van *tristesse*, niet veel redenen nodig. Excuses volstaan.

‘Neem je nog een foto van mij alleen?’

Mijn gezellinnen horen dat een voertuig het dorp binnenrijdt. De regel is: als er plaats is rijd je gratis mee. Elk voertuig dat hier aankomt, rijdt uiteindelijk terug naar Rabaul, en doorgaans niet veel verder.

Ik deel de laadbak met een stuk of vijf jongelingen, een zwijgende gettoblaster en een tv.

De jongeman die het indrukwekkende tv-toestel in evenwicht houdt, is nogal onduidelijk over zijn gebruiksvoorwerp. Het is stuk, beweert hij, al valt dat zonder elektriciteit maar moeilijk uit te testen. Hij brengt het terug naar de man die het hem verkocht heeft. Misschien heeft hij ooit gehoopt dat het ook zonder stroom beeld zou geven. De aankoop heeft hoe dan ook niet gebracht wat hij ervan verwachtte.

De chauffeur deponeert me netjes bij Hotel Rabaul, dat hetzelfde is als Hamamas Hotel. Het hotel heeft de vulkaanuitbarstingen van 1994 overleefd, omdat het personeel non-stop as van de daken bleef scheppen. Andere gebouwen zijn onder druk van de as in elkaar gestort, het Hamamas Hotel bleef nipt overeind, met een plonsbadje dat veranderd was in een modderbad.

De vulkanen zijn hier niet vurig, ze zijn vasthoudend, aldus de eigenaar, ‘maar vasthoudend ben ik ook.’

De Kimbe Queen

Het is niet met een kano dat ik aan mijn eilandentocht begin, maar met een schip, dat, aan de stank te merken, met diesel wordt gestookt. Het is niet vanuit Matupit dat ik vertrek, maar vanuit de haven van vernield Rabaul. In een prefab hangar wordt de hitte vastgehouden, al worden de passagiers na verloop van tijd doorgelaten.

Om onduidelijke reden heb ik korting op mijn ticket gekregen, misschien omdat ik naar klassen en cabines had geïnformeerd. Klassen blijken er op de Kimbe Queen niet te bestaan, ‘het godganse schip is klasrijk’, en bedden of bunks zijn goed voor watjes die de grond nog niet hebben leren appreciëren.

Men laat me kiezen waar ik me installeer: dek of ruim. Andrew, die al twee dagen onderweg is – hij is zijn reis begonnen in Lae, waar de Kimbe Queen is vertrokken – beweert dat ik wel gek zou zijn het dek te verkiezen. Overdag is het er onhandelbaar warm, en het dak is niet bestand tegen buien. Hij brengt me naar de zone waar zijn groep is ondergebracht, biedt me een stukje van zijn gevlochten matje aan, waar ik me te slapen kan leggen.

Andrew is, zoals zijn vier vrienden/medereizigers, gehandicapt. Hij is dertig en zijn rechteronderbeen werd lang geleden aan flarden geschoten – hij vertelt niet waar of hoe, maar Papoea-Nieuw-Guinea heeft op dat vlak een reputatie: *raskols* plegen overvallen met geweld, zeker in de grotere steden Port Moresby en Lae, waar de grotendeels geldloze economie jongeren frustreert en waar een soort heroïek van de bandiet in ere wordt gehouden. Het been is niet geamputeerd, maar het is volslagen onbruikbaar, scheef en dun. Sinds ‘het incident’ verplaatst Andrew zich met behulp van een zware stok, en heel soms met een rolstoel. In de Kimbe Queen heeft hij zich de rol van ceremo-

niemeester aangemeten. Hij pikzelt rond en brengt andere ruimbewoners zover hun matten te reorganiseren, ligplaats te creëren waar voordien alleen wanorde bestond. Dan verlegt hij zijn aandacht naar mijn bezittingen, meer bepaald de proviand die ik heb meegebracht. Hij heeft honger en dorst, zegt hij, terwijl hij zijn ogen openspert. Hij werkt zich door een pakje koeken dat ik hem voorhoud, sporadisch een koekje delend (eentje met mij). Het laat hem onbevredigd. Hij graait in mijn proviandtas, en haalt een tweede pak boven. Andrew heeft helemaal ongevraagd gegraaid, hij trekt het pak min of meer ongevraagd open (hij wappert enkele keren vragend met de wenkbrauwen): 400 gram soldatenkoeken verdwijnen in droog kauwende kelen.

Andrew graait nog eens in mijn tas, maar vindt tot zijn ontgoocheling niks meer wat zijn innerlijke mens kan versterken.

Hij wijst onbestemd naar een hokje tussen ruim en dek waar een minuscule kantine is ondergebracht. Er staan vijf items op het menu: drie soorten frisdrank (cola, fanta, sprite), koffie, en gebakken lever met rijst.

Andrew en zijn gezellen zijn op weg naar de ‘Disabled Games’, gehandicaptenspelen, in Buka, Bougainville, waar we de volgende ochtend kunnen arriveren. Het ruim wordt voornamelijk door deelnemers aan de spelen ingenomen, een van hen is volgens Andrew zelfs internationaal vermaard, wat betekent dat hij al aan wedstrijden in het buitenland heeft deelgenomen. De steratleet heeft zijn kunstbeen op zijn rolstoel laten staan, met een gloednieuwe, blinkende Nike aan de kunstvoet, terwijl zijn echte voet ongeschoeid blijft. Andere passagiers, die ervan uitgaan dat ik de groep begeleid, komen me feliciteren met mijn werk. ‘Hoe noem je zo iemand in het Engels?’ vraagt een vrouw terwijl ze naar een dwerg in Andrews gezelschap wijst. ‘I am a midget,’ geeft die zelf aan, onbewolkt glimlachend. Ze speelt cricket en is volgens Andrew zo snel dat elk team haar wil hebben. Ze is ook de enige atleet die over twee functionerende benen beschikt. Het enige probleem is dat ze zoveel tijd aan haar opsmuk besteedt dat ze doorgaans te laat is voor de training, en dat ze altijd wel op iemand verliefd is, wat op de een of andere manier ook tot vertraging, gemiste trainingen en verlaagd rendement leidt. ‘Dat is haar grootste handicap – de liefde.’

De tocht verloopt, in den beginne, redelijk sjofel en hoffelijk. De valide passagiers doen hun best om de gehandicapten waar nodig te helpen, want speciale infrastructuur is niet aanwezig. Smalle trappen en een glibberig toilet zijn voor iedereen moeilijk te betreden.

Ik zoek hogere regionen op, hang over de reling en zie hoe een schildpad moeizaam uit het vaarwater van het schip blijft. Het dier bevindt zich op zeker twee kilometer van het meest nabije land, New Ireland. Ik schrik op als een colablikje haar dekschild rakelings mist. Een jonge vrouw, Davinia, een studente biochemie, gehuld in een mouwloos shirt dat The Cyberman, een internetcafé uit de nationale hoofdplaats Port Moresby aanprijst, heeft het projectiel met enig ve-nijn gegoooid.

‘Zou jij niet doen, zeker? Het is per slot van rekening geen vergif, en geen wapen, wat is er dan op tegen?’

Ik zoek in de hitte van de zon vrij moeizaam naar argumenten tot ik op het fletse idee kom dat ze hiermee de vissen in verwarring brengt, en de schildpad doet schrikken. Ze lijkt te accepteren dat de vissen onverward moeten kunnen zwemmen (maar niet dat je een schildpad niet af en toe kunt aantikken), en belooft dat haar volgende blik in de vuilcontainer gaat – die, komt ze even later berichten, niet aanwezig is: iedereen gooit alle afval in het water, ook de bemanning...

Ik vraag naar de herkomst van haar naam.

Ze blijft verbolgen kijken.

Die betekent, zegt ze, geliefd, en is door haar dooppriester min of meer aan haar ouders opgedrongen. De priester liep hoog op met koning David en Davinia is de vrouwelijke versie van die naam.

Wat vond hij zo bewonderenswaardig aan koning David?

‘Geen idee. Misschien dat die vele sekspartners had.’

Over het algemeen lacht ze niet met religie, of met niet-gereguleerde seks, lacht ze niet *tout court*. In het beste geval krijgt ze iets toegeeflijks, komt er iets kwetsbaars in haar robuuste houding.

Haar ouders leven apart, maar zullen, omwille van de katholieke regels, nooit officieel scheiden, wat hun niet echt stoort, want het belet niet veel. Ze leven elk waar ze zijn geboren, Davinia heeft twee keer een thuis.

Maar het is natuurlijk zonde.

Davinia is samen met een nu slapende vriendin op weg naar haar

tweede thuis, naar een huwelijksfeest aan vaders kant.

Ze reageert wat ontstemd als blijkt dat ik minder ophef met religie dan zij. Ze beschouwt dat als een onrecht. Alsof ik daarmee verraad pleeg tegenover de Duitse paters die hier zo'n honderd jaar geleden eeuwige waarheden zijn komen verkondigen. Alsof ik daarmee verraad pleeg tegenover de mensen die destijds en sindsdien door de paters werden overtuigd. De Europeanen hebben toen naaktheid verboden, tatoeages verbannen – en wat de paters niet aanstond werd met de karwats bestreden. Nu lopen Europeanen zelf graag naakt, of indecent, laten ze piercings en tatoeages aanbrengen. Voor Davinia's voorouders waren die dingen een levensstijl, een leven. Voor Europese of Australische of Amerikaanse toeristen zijn ze even wegwerpbaar als het katholieke geloof.

Doet het ongeloof van de Europeanen haar aan haar eigen geloof twijfelen?

'Het doet me twijfelen aan de kolonisatie, die trouwens nog altijd bezig is.' Ze wijst naar haar shirt. 'Zonder jullie geen computers, geen internet. Alle stappen die wij zetten, gaan in jullie richting. De stappen die jullie in onze richting zetten, de tatoeages, de piercings, hebben volgens mij fundamenteel niet veel te betekenen. Weet je wat me nog ergert? De buitenlanders lijken me altijd impliciet of expliciet te verwijten dat ik de oude gebruiken heb opgegeven. Dat is natuurlijk zo, ik ken de *kastom* zelfs niet meer. Maar het is wel jullie fout dat ik de traditie niet langer ken.'

De een verwijt de ander dat ie verandert, en ondertussen is alles anders. Maar katholiek is ze nog altijd. Ze belooft dat ze voor mij zal bidden. Voor een behouden reis en voor mijn allicht koffiezwarze ziel. Zoals ze er elke dag voor bidt dat haar ouders ooit weer zullen samenleven. Niet omdat ze bij elkaar passen, maar omdat de feitelijke scheiding zondig is.

Mocht de kerk ooit gewapende nonnen introduceren, dan zou Davinia niet aarzelen, denk ik. Ze stoot enkele mannen aan terwijl ze neerdaalt in het ruim. Ik tob nog even na over haar verwijten. Er is hier een gevecht gevoerd om het monopolie op lust en gruwel. Ze is in het winnende kamp beland, maar heeft toch het idee de nederlaag geleden te hebben. Ze leeft in het besef van nederlaag.

Ik weet niet of ze meteen is gaan bidden, maar dat van die behouden reis wordt niet bewaarheid.

In het ruim begeeft de aircocoon het. En een apparaat dat niet veel tot het leefcomfort leek bij te dragen, wordt al gauw fervent gemist. Het gaat stinken en de temperatuur stijgt zorgwekkend. De atleten worstelen zich naar het dek, waar nu niet veel vierkante centimeters onbenut blijven. Eer het laatste stukje van New Ireland aan het oog is ontsnapt, steekt de wind op, de oceaan wordt woelig en het begint eerst te motregen, dan te stortregenen.

We wisselen af tussen nat worden van de regen en buitensporig zweten. In het ruim beginnen de eerste tekenen van zeeziekte op de duiken. Een vrouw laat haar zoontje in haar handen kotsen. De volwassen validen blijven op de been door de handen plat tegen de zoldering te duwen, en zo, met handen en voeten, te bewegen, de mindervaliden liggen en proberen zo enige stabiliteit te verwerven. Af en toe rolt een passagier voorbij – omdat rollen beter lukt dan lopen.

Ik strompel terug naar de regen in de hoop dat frisse lucht mijn maag zal helpen. Ik hang weer over de nu drukbezette reling, geprangd tussen de man met de Nike-voet, kotsend, en de klantloze kok, die zich onverstoorde door zijn onverkochte voorraad lever werkt. Kots, lever, diesel – ooit moet iemand een verkiezing van ongewenste geuren organiseren.

Golven spatten over de reling. Eerst word ik enkele keren tot de knieën nat. Dan reikt een golf tot mijn navel. De afkoeling is meegenomen, maar de slag was hard en onverwacht, en ik vlucht een trap op naar het hoger gelegen, helemaal aan de regen blootstaande dek, waar ik schommel als een baby, klots als een losgeslagen boei. Ik hurk tussen slapende lijven en val na enige tijd zelf in slaap, word enkele uren later op een rustige oceaan klam wakker, mijn maag gelukkig hongerig knorrend, met zonovergoten land in zicht: Buka, of Bougainville.

Iedereen verdringt zich nu aan de reling. Ik sta opnieuw naast Davinia. Ze is rustiger, milder dan de vorige namiddag. Niet ziek geweest, beweert ze. Ze heeft haar kroeshaar onder een mutsje verborgen.

‘Wat doe je eigenlijk op dit schip?’, vraagt ze.

Het overkomt me sinds Rabaul meer dan gemiddeld, dat mensen zich afvragen waarom ik ben waar ik ben.

‘Kijk om je heen. Zie je nog een blanke? Jullie reizen met het vliegtuig. Wat doe jij dan hier?’